

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HÍRDETÉSEK: 6-hasábos pétek soronként 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitótér sorra 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Pörös atyafiság.

Arad, november 17.

Az osztrák parlament tegnapi ülésén tárgyalták egy Patta nevű magyarfaló képviselőnek azt a sürgősségi indítványát, hogy a kormány mondja fel a Magyarországgal eddig fennállott vám- és kereskedelmi szerződést. Ez a szerződés ugyan csak a jövő év végén jár le, de a törvény értelmében már ez év, vagyis a 9-ik esztendő végéig föl kell azt mondania annak a félnek, amelyik meg akarja változtatni, mert ennek elmulasztása esetén a további 10 évig is változatlanul fennáll.

A felmondás ugyan a törvényben gyökeredzik, s ha bármely oldalon élnek is annak jogával, az inkább formális, mert hiszen a külfölddel kötött kereskedelmi szerződések későbbi lejáratauk, s már ezekre való tekintetből is képtelen helyzet volna a két állam kereskedelmi elkülönítése önálló vámterülettel és politikával; mindamellett a kormányok lehetőleg azon igyekeztek, hogy a felmondások az új szerződéseknek kellő időben való megújítása által feleslegessé váljanak, kiakarván kerülni a beigazolását a külföldön elterjedt azon szálló igének, hogy Ausztria-Magyarország felmondásra alkult monarchia.

Hogy azonban a felmondás most is elkerülhetővé lett volna, akkor kilátásban kellene annak lennie, hogy a közgazdasági kiegyezés ez év végeig letárgyalatott törvényerőre emelkedett legyen, a mi azonban részint a magyar országgyűlés időközi feloszlata, részint és főképen azért nem vált lehetségessé, mivel a kvóta

megállapításának egyidejűsége mindkét kormány által elfogadtván, ez utóbbinak függőben léte folytán még a javaslatok sem készültek el, annál kevésbé lehetett hát az egyezséget a parlamentek hozzájárulása által törvényesíteni.

Ily körülmények közt a most lejáró szerződés felmondása csak akkor lett volna elmulasztható, ha mindkét fél meg lett volna vele elégedve. Tényleg egyiknek se volt az már inyére s különösen Magyarországnak igen sok és nagy oka van rá, hogy meg legyen az változtatva. Annál különösebb tehát, hogy épen az osztrák képviselőház szájaskodó fenegyerekei igyekeznek azzal föltűnni és népszerűséget szerezni, hogy a vám- és kereskedelmi szerződésnek Magyarországgal szemben való felmondását minden idő- és alkalomszerűség nélkül sürgetik.

Igy már februárius havában provokálták egy határozatát a Rájxtrath-nak, mely a kormányt utasítja a szerződés idejében leendő felmondására, és most mégis — jóllehet tudomásuk volt róla, hogy a kormány a kapott utasításnak eleget akar tenni, hisz a fölöl biztosítva is lettek — újból beadták Luegerék a felmondásra utasító sürgős indítványt.

Ha az ezen indítvány alapján tegnap végbement vitának szertelen és minden tisztességet nélkülöző alaphangja nem igazolta volna is, félreismerhetlen volt mégis már eleve a szándék, hogy ezen szükségtelenül felidézett vitával csak alkalmat kerestek az illetők arra, hogy Magyarországgal szemben ismét néhány durva kifakadást tehessenek.

A vita lefolyása tanusítja, hogy az

antiszemita teljes kompániája nem rosszul használta fel sem az időt, sem az alkalmat. A hirhedt Lueger csak annyiban mérsékelte magát, hogy nem a magyarokat, hanem a magyarzsidókat szidta s a magyar kormányt nevezte elvetemültnek. Jellemző az osztrák parlamentben uralkodó szellemre, hogy e pimasa kifakadásokra az elnöknek nem volt rendre utasító szava, míg osztrák részről velünk szemben annyira érzékenyek, hogy még egy hírlapi cikknek komoly hangon tartott és az osztrák pártviszonyokat érintő kritikáját is nagy sérelemnek vették.

Az osztrák kormányelnök: Baden, nem mulasztotta ugyan el a magyar kormányt védelmébe venni, de ezt is oly hangon tette, mintha vele akart volna valami nagy szolgálatot akart volna tenni. Köszönjük neki ezt is, de őszintén szólva, nem szorultunk rá; sőt inkább az a nézetünk, hogy az osztrák kormánynak kelletne mindent elkövetnie, hogy a tegnapihoz hasonló durva és igazolatlan kirohánások az osztrák parlamentben ne igen ismétlődjenek. Mert a Badeni gróf által is elismert loyaltása a magyar kormánynak sem fogja esetleg megakadályozhatni azt, hogy ha odaát folyton és célzatosan a magyar nép és parlamenti többség provokálására és az itteni közérület elmergesítésére törekcszenek, ide át is oly hangulat ne támadjon, mely az annyira szükséges kölcsönös egyetértésnek végzetes kárával járhat.

Altalában, ha meg is nehezített az osztrák kormány a Nemzet kérdéses cikkére, jó lesz, ha mégis az abban foglalt igazságokat hasznára fordítja, mert annyi bizonyos, hogy az esetben, ha a

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Furfang.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Írta: Csorzy Mihály.

Valamelyik őszutói napon, amikor már dérré fagy a reggeli harmat és napáldosatával leszál a nyirkos ködpára, mely csizmába kényeszeríti a munkás emberek mezitlábás gyermekeket, s a fűtés nehéz gondja kél a kunyhók homályos fülkéiben, három kopottas ur állított be az öreg Kakas csizmadiához. Három szegényes ur, akik botokkal járnak sorra a külvárosi házakat és szelid oldalbaveréssel távolítják el maguktól a lompos adóalanyokat, melyek régi öröklött ellenszenvvel viseltetnek a közterhek sápadt arszu behajtói iránt.

A három ur, akik közül az egyik egy magas csikar ember volt és modoran, megjenésén észre lehetett venni, hogy valami jobb időket átélt, viharos multu férfi, csendben lépett be az öreg csizmadia alacsony hajlékába, ahol az, vastag karimájú pápaszemmel, elmélyedve foltosgatott egy elnyűtt, kifosztamodott csizmatejet.

— Jó napot — mondta a vezető — Kakas Márton urhoz van szerencsénk? — tudakolta azután jámboran.
Az öreg a homlokára tolta a pápaszemet

s a mint végig nézegette gyöngye szemeivel a három férfiú lábbelijét, előzőkeny hangon, lehető-kurtán felelte:

— Az vagyok.
— On oszmadia?
— A régi gardából jó uraim, aki nem szömnök szokott dolgozni — mondta bizonyos reménykedéssel három pár csizmának a megrendelése iránt. Asután némi büszkességgel tette hozzá: Es aki az árban is becsokla tartani a tisztességet. Tehát mivel szolgálhatok?
— Hát kérem — kezdte amas — mi foglalni jöttünk.
— Hogy tetszett, mondani — szólt meglepődve a mester és nagyobb nyomaték, okáért bütykös kezét a fűlekagylójához emelte.
— Foglalni jöttünk, — szólt közelebb hajolva, lehető hangosan a hivatalos ember.
— Foglalni! — pattant föl Kakas — és miért?
— Adóért.
— Adóért — ismételte szomorúan és két kezefejét a nyakába akasztott kötő alá dugta. — Sok foglalni való ugyan nincs, de azért csak tessék — mondta asután megnyugvással. — Hiszen tudom, hogy mindez az elvált van; teccik tudni csak az elvált s így választás után az ilyen balpárti embereket hamar mögtanáják.
— Dehogy, dehogy Kakas ur. Csaldók. Van itt néppárti is, meg egyéb párti is, akik

megfelelnek a polgári kötelezettségükről, és...

— Tudom, tudom lelkeim. Hiszen igazuk van. Nem is ellenkezem én, bár volt idő mikor dikicsessel fogadtam az ilyen vendégeket — szólt egy kisé türelmetlenül a végrehajtó szavaiba.
— A másik kettő aszaltt lepakkolta a tentát, tolatott a papiros csomót, amit féltékenyen szorongatott a hóna alatt és azt kérdeste: — Hát mit írjunk föl?
— Bannom is én — mondta félvállról Kakas — ha mindjárt engem írnak is föl.
— Egy fali tákr. Beesérték egy forint — kezdte a becsús.
— Azt lehet, Abba ugy se nézek bele soha.
— Egy keményta ágy, Beesérték...
— Hohó — akasztotta meg az írást az öreg csizmadia, — hát én mibe fektűdek bele. Töl gyön uraim, a földre csak nem fektetek. Irja inkább előbb a szblótot.
— Jó van öreg, jó van. Tehát egy almárium. Beesérték egy forint ötven.
— Micsoda!?... Egy forint, ötven krajczár? Öt forint volt annak a beesértéke minddig. Meg hat hónap előtt is.
— Igen, igen, de azóta már sokat kopott.
— Ej, dehogy kopott. Ugyan mibe kopott volna!? Hiszen nincs mit ki-berakogatni.

mesterségesen felbujtott és elvadtított osztrák közvélemény a küszöbön álló rajxrák választások alkalmából olyan parlamentet hoz létre, melyben egy méltányos kiegyezés keresztülvitele majd lehetetlennek bizonyul, ennek nem Magyarország és nem Bánffy Dezső báró, hanem ugyanaz a Badeni kormány adja meg az árát, mely — fájdalom — éppen nem igyekezett a magyar kormány loyálisát saját magára nézve is utánzandónak és követendőnek tartani.

A kettős mandátumok. Az országos szabadlevélű part végrehajló bizottsága tegnap ülést tartott, amely a kettős mandátumok ügyével is foglalkozott. Hír szerint Lukács László pénzügyminiszter az abrudbányai, Vörösi László államtitkár az óbudai, Latkóczy államtitkár balasi, Zsilinszky államtitkár a zólyomi és Lánosy Leo a osztrák kerület képviselői megbízásáról fog lemondani.

Az új képviselőház korelnöke Madarász József lesz, aki tényleg a legidősebb tagja a háznak. Madarász már az 1892-i országgyűlés kezdetén fő volt (szólvitva a korelnöki helynek elfoglalására, de ő akkor lemondott erről a tisztről. Ezuttal, mint képviselői körökben tudni vélik, hajlandó lesz a korelnökségi teendőket végezésére, ami, tekintettel arra, hogy Madarász József egyik alapos ismerője a házasbályoknak, mindenesetre könnyíteni fogja a megalakulással járó formasságoknak az elintézését.

Vakok és bénák gyűlése.

Arad, november 17.

Bizony vakok odaát Bécsben a politikusok. Vakok és gyengék. A kiknek ninosen a szemén a klerikalizmus és antiszemizmus hályoga, azok is úgy tesznek, mintha nem látnák az örvényt, a mely felé a hályogosság nagy többsége viszi a monarchiát. Hagyják bomlani, vadul rugdalódnai az osztrák birodalom szekerébe fogott — erőket, mert gyávák, hogy szembeálljanak velük és megfékezék.

Akkor is bántó látványosság volna, a mit az osztrák képviselőház oly sokszor bemutat az ostobasággal vegyes durvaság mutatványaiából, ha semmi közünk sem volna az osztrák sógorhoz. Azok a támadások, melyeket Luegerék a zsidómagyarok ellen már annyiszor intéztek, valami nagy izgalmat nálunk nem keltenek — elvégre az ostobasággal az istenek is hiába küzdenek — de lehetetlen a rosszulérzést leküzdani, ha elgondoljuk, hogy míg akad odaát erős és biztos kéz, mely Ausztriát megszabadítja a hályogától, meny-

nyi kárt szenvedhet, az egymásra utalt két birodalom.

Nagyon gyenge volt az a hang, mely az osztrák Reichsrath tegnapi gyűlésén ennek az aggodalomnak adott kifejezést. Más helyütt méltatjuk azt a vitát, mely a gazdasági kiegyezésről folyt, itt csak utalni akartunk a komoly jelentőségre, melyet sajnos az elvadt osztrák állapotoktól nem tagadhatunk el.

A gyűlés tudnivaló részletei a következők voltak.

A képviselőház tegnapi ülésének végén került napirendre Lueger és társainak sürgős indítványa, mely a kormányt felhívja, hogy a Magyarországgal fennálló vám- és kereskedelmi szerződést azonnal mondja föl.

As indítványt Pattai dr. okolta meg. Véleményünk az — ugymond — hogy országunk még mindig magva e monarchiának és e monarchia vezetését soha és semmi áron nem engedjük át a magyaroknak. Sorsunk nem függ a Lajthán tuli hatalmaktól, különösen pedig nem attól a kormánytól, a mely jelenleg intézkedik ott. Szóló kéri, hogy a ház sürgősnek tekintse indítványát.

Glanz báró kereskedelmi miniszter megjegyezi, hogy a vám- és kereskedelmi szövetségnek 23-ik szakasza értelmében annak felmondása az utolsóelőtti év végeig teljesítendő. Ha a felmondás nem történik meg és kellő időben nem létesül új szerződés, ugy a jelenlegi vám és kereskedelmi szövetség hallgatag 10 évig tart tovább. A miniszter ugy véli, hogy tisztázása oszljából ama benyomásoknak, a melyek alatt a sürgős indítványt megtették, igen lényeges dolog lesz, ha kijelenti, hogy a kormány a jelenlegi szövetségnek további 10 esztendőre való hallgatag fentartását minden kombináción kívül állónak tekinti. (Tetszés.) E tekintetben a kormány eddigi eljárása után sem lehetett kétség. A ház tudja, hogy a magyar kir. kormánytól folytatott tárgyalások teljes megállapodást eredményeztek az új szövetség tekintetében, mely általánosan óhajtott választásoknak egész sorozatát fogja tartalmazni és hogy másirányú körülmények, nem ez a mozzanat talán, hogy ez a megállapodás a két kormány közt nem sikerült, hanem hogy a megállapodás létezése dacára azt okozták, hogy törvényhozói ratifikációja az új szövetségi szerződésnek, a melyről nagyon jól tudjuk, hogy elengedhetetlen, nem következhetett be a manapság érvényes szövetségi szerződés felmondási határidejének beállta előtt. Ebben oly incidens rejlik, a melyet a kormány kétségtelenül nem szivesen lát, a mely azonban a kormánynak elvi álláspontját semmi tekintetben nem alterálhatja. Arra nézve, hogy a felmondási határidő elmulasztásának jogi következményei be ne álljanak, két mód van. Az egyik, az egyszerűbb, a felmondás teljesítésében áll, a másik, a bonyolultabb, a mely minden esetre a törvényhozás hozzájárulását igényelné, másféle, ideiglenes intézkedés lehetne, a mely a folyó év végére eső felmon-

dási határidőnek joghatását vonná el, a mely joghatás jelenleg azzal kapcsolatban áll. Miatán a magyar parlament most még nem ült össze és miután, ha az már össze is ült, itt is, oda át is, kevés lesz már az idő, az előbbi eshetőség lesz elfogadandó. A fe mon d á s t e h á t i d e j e k o r á n, a z l é v v é g e e l ő t t m e g f o g t ö r t é n i. Ezt méltóztatudomásul venni. (Élénk tetszés.)

Hallwich dr. megjegyezi, hogy a kereskedelmi miniszter felvilágosítása után, az indítvány alapján véve fölölegesenek látszik. Szóló és pártja Pattai indítványával szemben ugyanast az álláspontot foglalja el, a melyet a cseh tartománygyűlésben foglalt el a hasonló indítvánnyal szemben. A Magyarországgal jelenleg fennálló vám- és kereskedelmi szövetség fentartását nem akarják és annak felmondása mellett vannak. Szóló est minden ellenséges indulat nélkül jelenti ki. A vita folyamán már nyilvánult magyarellenos hangulattal nekünk semmi közöségünk. A Magyarországgal való vám- és kereskedelmi szövetség fentartása a monarchia létfeltételeinek egyik legfontosabbja. (Tetszés balról).

Kramarz dr. szintén ugy nyilatkozik, hogy a kereskedelmi miniszter magyarizata a sürgős indítványnak alapját vonta el. Semmi esetre sem teheti magáévá Hallwich nézetét, hogy a Magyarországgal való vám- és kereskedelmi szerződés a monarchia nagyhatalmi állásának létfeltétele volna. Kötelessége mindkét félnek, hogy az igazság és a méltányosság mindkét oldalon megővessék. Ha a kormányok a kvótá tekintetében nem egyeztek meg, senki se oszodálkozzék, ha a kiegyezés tekintetében bizonyos skepsis érvényesül. A legutóbbi hírlapi harcot érintve, szóló örömmel üdvözli a magyar kormánynak erre vonatkozó kijelentését. Szóló tiltakozik a magyar lapok fejtegetései ellen.

Utál arra, hogy a pártviszonyok Ausztriába a Taate korszak óta lényegesen megváltoztak. A Lajthán tui is számolni kellene e tényekkel és nevezetesen nem volna szükséges, hogy a köztünk tátongó örvényt magyar réaszról még inkább mélyítsék. A Lajthán tulról szivesen oktatnak bennünket arra, hogy a politikai viszonyok mikép alakuljenak a birodalom e felében és igazán örvendez, hogy a kormány sietve jelenti ki, hogy az utasításokkal semmiféle viszonyban nem áll, mert máskülönbén egészen más módon kellene ellene tiltakoznunk, hogy egy idegen kormány a mi ügyeinkbe avatkozzék.

Lajtha a Magyarországgal való vám- és kereskedelmi közösség híve. A külön vámtételre vonatkozótlenség volna a horvátokra nézve. A mi a ma szóba hozott magyar választásokat illeti, szóló kijelenti, hogy Ausztriában egyáltalán nem oly rózsás a helyzet, hogy Magyarországot kárhoztatni lehetne. (Tetszés a horvátok és szlovének pártján.)

Ezzel a vitát bezárták és Lueger szólalt föl, a ki perze a lehető leghevesebben megtámadta Magyarországot. Szerinte, már csak

— Egy asztal: egy forint — mondta tovább a becsüs.

Kakas most már nem szól bele, csak a fejét vakargatta boszusan.

Mikor készen voltak a hivatalos emberek, fölolvasták az ákumbákumos irást és aláírták vele.

— Jó van lelkeim, jó van; egészen rendben van, — mondta szelíden a gazda és helyelőleg bölongatott a fejével.

Ez rendben is volt.

Most már Kakason volt a sor. Körülnézgette a munkáját és elkezdett számítani:

— Egy fejedés: egy pöngő husz krajozár. Egy sarokigazítás: három hatos. Az egy forint ötven. — Azután megnézte a szardaneliás dobozt, mely félig volt apró faszegekkel s a közte levő aprópénzt szedegette össze. — Ehun é hetvenöt vas az egész — dűnyögte tovább

— Es még mind kevés. Talpra is köll, mög czegehörre is. Nohát most hunnan fizessek? . . .

Lám, az elv, az elv . . . Hej, bakonyba az erdő! . . . Est fejed man mög Kakas, ha jó fejed van! . . .

A kurtán végződő számadás elvette kedvét a munkától is, és kapta magát átballagott a korezmába. A bor fölvilanyozta a gondolatait, s amint jött hazafelé, az öklével dühösen verte a levegőt és elkezdett beszélgetni:

— Tudod mit: né fizess . . . Az elvért van es ugy is mind, az elvért; de ezért né

engedgy a negyvennyoozbu. Tudom, ha oda át lönnék a másik párton, nem háborgatának minduntalan, dehát azé sé, ocpa truozbul sé, . . . Nem löhet, az elv-ely! . . .

Nem is fizetett, aminek azután az lett a következménye, hogy napok multán egy hosszú hajtott irást kapott, melyen az árverés lapjáról értesítették. Kakas világosra vitte az irást, és ott kezdte böngészni.

— Ehun-é, negyvennyoies óra! Biz' es rövid terminus; nagyon is rövid üdö. Ej, ej, sublot, sublot, hát itt hagysz, elméss . . . Pejig de réguta viselöm gondodat! . . . Még az öregapámtul kaptalak.

A sublotot néhányzor végigsimogatta, azután a tükör elé állt, és soká nézett belé. Ugy gondolta: ha már elviszik, legalább egyszer nézze meg magát jól benne, azután vihetik. Es a miut így einéste önmagát, kezdett tetszeni az alakja.

— No, csak most látom, hogy mijen nagy homloku embör vagyok én, oszt még sinoz elég eszöm. Pedig azt szokták mondani, hogy mind okos embör akinek nagy homloka van. Homlok, homlok, magas homlok, most essöd man ki, hogy itt maradjon a sublot. Most jár man tul az urak essin. Ilyformán monologizálván, egyszer csak összeráncsolta a homlokát.

— Nini — szóló mosolyogva — hogy nevet ez a homlok. Engöm nevet, vagy ü magát. Most igazán nem tudom.

Azt lehetne mondani, hogy Kakas nevetete, mert olyan furfangos ötlet született egyszerre a ráncok alatt, amit valósággal mosolyt érdemel.

— Hop hó, meg van — kiáltott föl lelkesülten, és örömben megakarta csókolni a homlokát. — Mög van, mög van, . . . helös! . . . Nos sublot itt maradez man, megmöntött a homlok.

Másnap fölösirizelt az ajtajára egy négy-szegletes vörössinű papirost. Valami nyomtatvány főlét. Azután leült az ablak alá, a munkasztalhoz, miné akinek teljesen rendben van a szénája, dogozott tovább. Az apró faszegeket bizonyos vidámsággal verdeste be a vastag oszmatalpba, és mi tagadás: derek fejjel még fűtyürészni is kezdett. Nem ugyan a Goldstein Számi kapott kuplóját, hanem valami régi öreg nótát.

Harmadnap, mikorra ki volt tűzve az árverés, letette a kalapácsot, az árát és minden készséget a mi a félreosusított oszmafajak helyreigazításához szükségeltetnek és lesbe állt. Valamikor jó vadász volt es öreg, kitudta keresni az alkalmas helyet, ahonnan jó kilátás nyilik a leskelődésre. Most se tévesztette el. Olyan helyre húzódt az ablak mellé, ahonnan ő jól látott mindent a mi oda künn történik, őt azonban nem látta senki. A rostos oszmos üveget a közelébe helyezte, hogy kezeigébe legyen, s mig olykor nagy élvezet-

azért is sürgősen kell tárgyalni az indítványt, hogy komoly és határozott szóval viszonzásuk a Magyarországból Ausztria ellen megereszett provokációkat. A pénzügyminiszter állítólag oda nyilatkozott, hogy tekintettel a kiegyezésre, a söradót emelni kell. Nohát, ha csakugyan föl kell emelni e miatt a söradót, akkor biztosra lehet venni már most, hogy tulajdonképen Ausztriával akarják megfizetni a kiegyezés költségeit. — Ami pedig a „Nemzet” ismeretes cikkét illeti, arra persze kijelentette Bánffy báró, hogy ő annak megírásában ártatlan. A ki hiszi, üdvözl, én bizony el nem hiszem. Bánffy báró is éreztette, hogy nem sok ember akad majd, aki az ő ártatlanságát elhiszi és ezért be akarta bizonyítani alibi-jét. Azt mondta, hogy ő nem volt ott, amikor a „Nemzet” cikke napvilágot látott. (Derűtség a szélsőbaloldalon.) Én szívesen elhiszem, hogy nem Bánffy írta azt a cikket, de hát a Bánffy helyzete nem olyan Magyarországon, mint nálunk a Badenié. Nálunk uralkodik Badeni, nálunk a parlamentnek azt kell tenni, amit Badeni akar, de ott lenn Bánffy kénytelen meghajolni a többiek akarata előtt. Ez a különbség Ausztria és Magyarország között! És mert így áll a dolog, nem lényeges reánk nézve az, hogy Bánffy személyesen sugalmazta-e a szóban forgó cikket, hanem az a fontos, hogy a cikket, mely egy ellenünk támadott, a Magyarországon uralkodó zsidó liberális párt inspirálta és hogy így ez a cikk nem egyéb, mint a párt nézetének a kifejezése! A magyar zsidó liberálisoknak az alsó-ausztriai választások kimenetele nem tetszik, ezt értem, de nekem meg a magyar választások nem tetszenek... (Derűtség.)

A szónok ezután rátérvén a magyar választásokra, így folytatja:

Erdemes közelebbről szemügyre venni az új magyar képviselőházat! Kivételével egy pár száz képviselőnek, kik a kormánypárthoz tartoznak, a németek, szerbek, horvátok, románok, szlávok és rutének egyáltalán nincsenek a házban képviselve és a magyar képviselők jó része is olyan, kik tulajdonképen nem magyarok, hanem zsidók! Az új magyar parlamentről ez az igazság. Egy ilyen parlamenttel szemben meg kell mutatnia az osztrák képviselőháznak, hogy itt az összes pártok egyetértének, hogy nem kegyelem az, ha a magyarok megadják nekünk a kiegyezést, hanem, hogy mi gyarkorunk a kiegyezést megkötjük! Nem igaz, hogy rá vagyunk utalva arra, hogy a vám és kereskedelmi szerződés minden körülmények közt megújíttassék. Ausztria nagyhatalmi állása abban az időben, amikor a szerződés nem létezett, talán jelentékenyebb volt, mint ma és nem is árt majd Ausztria nagyhatalmi állásának, ha a szövetség nem fog megújíttatni. A magyarok nem gyakorolnak irányunkban kegyelmet, hanem mi teljesítünk hazafias ténylet és bizonyítjuk a császárhoz és a birodalomhoz

való hűségünket, ha egyáltalán szerződésre lépünk.

Ha a magyar politika nem nyomná el a nemzetiségeket, úgy Balkán-politikánk is más kép alakulna. Szólvákia nem irányul Magyarországgal szembe, hanem az ottani kormányklikk ellen, amely a lig lehetne elvetemültebb. (Elénk ismételt tetszés és taps. Tartós taps a karzaton.)

Chlumetzki a karzat beavatkozását mint illetlent visszautasítja és Luagert rendreutasítja.

Luager: Ha egyszer sikerülne annak a kormányklikknek megtörése, jobb idők virradnának Ausztriára, de a magyarokra is.

Ezután a sürgősséget elfogadják jóformán egyhangulag. Ellene csak néhány liberális és a Hohenwarth-klub néhány tagja szavazott. Hohenwarth tüntetőleg tüve maradt.

Pattai azt kívánja, hogy a ház az indítványt érdemileg is fogadja el.

Pattai indítványát elfogadják.

Badeni gróf miniszterelnök: T. ház! A vita bezárása után nem akartam felszólalni, hogy ne kezdjük meg ismét a vitát, annál inkább, minthogy azt óhajtottam, hogy az ügy érdemben való tárgyalásánál legyen alkalmam néhány szót mondani. Nyilvánvaló az a motívum, melynek a mai tárgyalás alatt lévő indítvány eredetét közsöni. Ez egyszer ismét arról volt szó, hogy az osztrák képviselőházban vitát kezdjenek a monarchia magyar feléről és pedig Magyarországra nézve nem igen barátságos módon.

Föltevésebből kiinduló tények és hírlapi tudósítások alapján a magyarországi viszonyokról és a magyar kormányról elítélő kritikát gyakoroltak és mint az hasonló eseteknél már ismételtén megtörtént, a kormánynak ma is komolyan óvnia kell mindenkit a velünk barátságos és oly szorosban szövetséget Magyarországgal tekintélyével és becsületével való játéktól és a leghatározottabban vissza kell utasítania néhány szavat, melyeket itt épen most mondtak. A részletekre nem fogok áttérni és pedig mindenekelőtt azért, mert a kormány nem érzi magát illetékesnek és különben mi nem rendelkezünk a szükséges anyag fölött, hogy az elősorolt tényeket megoszóljuk.

Ami a császári és királyi csapatoknak a magyarországi választásoknál való alkalmazását illeti, hivatkozhatom a honvédelmi miniszternek a költségvetési bizottság tegnapi ülésében tett teljesen korrekt kijelentésére. A kormány annál inkább sajnálja a mai vitát, minthogy az, azt hiszem, részben alkalmas arra, hogy veszélyeztesse a magyar kormánnyal folytatott és még teljesen be nem fejezett tárgyalásokat és minthogy a kiegyezésnek létezésére a monarchia államjogi bázisának értelmében minden hazafira nézve posztulátumot képez.

Ezen alkalommal nem tehetek egyebet, mint hogy megemlékezzem ama benyomásokról, melyeket én és a kiegyezési tárgyalások

ban részt vett kollegáim nyertünk, tudniillik, hogy a magyar miniszterek a kiegyezési tárgyalások alatt mindig loyálisan jártak el, és hogy ennek köszönhető, hogy a kiegyezési tárgyalások ennyire jutottak.

Ami a „Nemzet”-nek az ausztriai belviszonyok ellen tett, valóban semmi szépítést vagy igazolást nem tűrő támadásait illeti, azokra nézve a kormány teljes meggyőződést szerzett magának, hogy a magyar kormány e cikkektől teljesen távol állott és hogy azok a magyar kormány tudta és akarata nélkül jelentek meg és a magyar kormány rosszalta ezokat. Azt a kérdést kutatni, miként jelenhettek meg mégis e hangra és tartalomra nézve elfogultlannak nem mondható cikkeket a nevezett lapban, ez nem tartozik az álttani kormány hatáskörébe.

A kifosztott halott.

— Korotnai ügy. —

A károsultak érdekei és a szaporodó gyanúsítások egyre növelik a halottrabló orvos ügyének bonyodalmait.

A vád, mert mindeddig védekezésnek nincs híre, mind súlyosabban készül lesújtani a bűnös fejére. Most már — mint tegnap táviratunk jelezte — komolyan kutatnak utána, hogy nem gyilkolta-e meg a betegét, aki anynyira hatalmában volt?

A bírói vizsgálat is megindult már minden irányban, csak a vádlott tehetetlen; egyedüli mentővára eddig az együgyű furfang, a tébolyultság szinlelése.

„Büntetlen előéletű vagyok” vallotta Korotnai a budapesti rendőrségnél. Büntetlen előlete azonban nem zárja ki büntetlen előéletét.

Ujabb gonoszított gyanuja merült fel ellene, melynek számai a múlt évtizedbe nyulnak vissza.

Halász Géza dabasi nagybirtokos, volt függetlenségi párti országgyűlési képviselő, volt tisztifőorvos, 1888. augusztus 20-ikán szívizélhűdés következtében hirtelen elhunyt zöldfa-utca 4. szám alatti házában. Amikor a szélhűdés érte, háziorvosát, Lisnyai dr.-t nem találták a közelben lakó Korotnai dr.-t hívták a beteghez, akinek karjai között hunyt el.

Halász Géza nagy vagyonának örökösévé részben a fiát Halász Olivert, aki pár év előtt a jászvárosi függetlenségi párt képviselőjelöltje volt, részben pedig unokáit tette meg. Unokái öröksége révén belezöldt a hagyatéki rendelkezésbe az árvassék is, amely különböző értékekben 60.000 frt hiányt konstátált a hagyatékban s ennek lefizetésére Halász Olivért elismarasztalta.

Mos a Korotnai-Patsuné eset alkalmából Halász Olivérnek Korotnai ellen keble mélyében rég táplált gyanuja megerősödött. Kutatni kezdte édes atyja halálának körülményeit s reméli, hogy elegendő gyanúkokhoz jut, amelyek alapján Korotnai ellen két-három nap alatt feljelentést tehet. Halász Olivér nyomozása hosszabb időt igényel, mert édes atyjának akkori háznépe teljesen szétzúzódt, Halász Olivér Spitz dr. társaságában tegnap éjjelig atyja hagyatékának iratait rendezte.

Halász Olivér eddigi nyomozása szerint amikor édes atyja meghalt, oszledje Korotnai Arpáért futott, aki sietve kereste fel a halottas házat és a beállott halál konstátálása után elő dolga az volt, hogy a Wertheim-szekrény kulcsát magához vegye. A kulcsokat később Korotnai átadta az elhalt öreg ur egyedüli bizalmas emberének, egy szabónak.

Mikor az elhunyt fia a Wertheim-szekrény kulcsai után kutatott előállított Korotnai és tudatta vele, hogy a kulcsokat, a szabónak adta át. Amikor fia a vasszekrényt felnyitotta, meglepetve látta, hogy a remélt 60.000 frt helyett 361 frt van a kasszában. Mintán akkor Korotnai ellen gyanút senki sem táplálhatott, a dolog mind-egyedül maradt. Most azonban, hogy Korotnai a Patsu-ügyben leleplezik, Halász Olivér azt hiszi, hogy az ő pénze a Patsunéhoz hasonlóan tűnt el.

tel szopogatta a kéjes italt, azalatt gyönyörrel kandikált kifelé.

— Három óra! Hm... Mán itt kellene lenni nekik — mondta magában. Egyszerre csak nagyot sunyított s a mutató ujját akként emelte föl a feje fölé, mintha valakit oszrendre intene.

— Ah — mondta lassan. — Itt vannak már.

Es jöttek is. A végrehajtó urak jöttek egy rozoga szekéren, amely elé egy végtelen sovány és vak ló volt fogva. A sublótért jöttek, az ősi vagyonért, melyet eddig csodálatos kegyelettel őrizett a vén oszmadia.

No most mi történik? Igen, mi fog történni, ebben a válságos pillanatban. Kakas extásisba jött, s hol a drága sublótta tekintélt, mintha bucsuzni akart volna tőle, hol pedig a rostoposinos üveget szorította magához, hogy erőt nyerjen a megható bucsuzásra. Es ime, a végrehajtó ur, aki ruganyos léptekkel jött az ajtóig, egyszerre csak megállt. Az arca hosszúra nyúlt, s mint akit valami különös meglepetés ért, hőkölve állt meg Kakas ajtaja előtt.

— Nini — mondta elképedve — Mi ez? Ej, ej, itt baj van! Asszal olvasni kezdte a fölcsirizelt vörös papírost:

„Bagályos beteg — Tilos a bemenet!”

Kis ideig bámult, azután lenézett a föld-

re: tanakodott. Vajjon be menjen-e, ne menjen-e? Mi tevő legyen hát? Kakast pedig oda benn a hideg rázta félelmében. Reszketett, mint a nyárfalevél. A végrehajtó közben határozott. Oda lépett az ajtóhoz, hogy bemegy. Hiába a szolgálat-szolgálat, még a tűzbe is be kell menni a fizetett embernek.

— Uram, az Isten szerelméért, mit gondolt? — kiáltott hirtelen, ebben a válságos pillanatban, a félnélküli társ. — Be ne menjen, mert elpusztulunk. Pestis, kolera dühöng odabenn! Nem látja már az ajtó is sárgára változott!... Lépjön vissza kérem... vissza, csak vissza.

A merész férfi csakugyan visszalépett s a fejével bólogatva mondta:

— Igaza van, csakugyan igazá van. Lám, lám milyen könnyelmű is az ember.

Es a két kopott ur egy darabig szánalmasan nézte a rozoga ajtót, azután kiballagott az utózárra.

— Mehetünk! — mondták a kocsinak. — Nincs semmi.

— Nincs!? — felelte ravasz mosolylyal a fuvaros ember. — Annál jobb — gondolta magában, és végig oszopotott ostorával a szunyókáló gében. Kakas pedig nagyot húzott a rostoposinos üvegen és egész lelkéből nevetett: hehehe!...

Tegnap reggel maga az ügyész is benézett Korotnai oszlopjába a szerfölött igaztatlannak találta a foglyot. Dult aroszal futkosott föl alá és egyáltalán nem reagált az ügyész megsejlesztésére. Azt hiszik, hogy Korotnai egyik hírneves börtönbéli elődjének példáját követi és simulálással igyekszik elháritani magáról tettének következményeit. Egyet minden esetre el fog érni ezzel a viselkedésével, azt ugyanis, hogy orvosszakértőkkel meg fogják vizsgáltatni elmeállapotát, mielőtt törvényt tennének fölötte.

As ügyesség tegnap délelben tett indítványt a rab orvos s vádlottára, Török Lina dolgában. As ügyesség kéri, hogy a vádlottak ellen a buk. 336. §-ának 4. és 7. pontjai alapján indítsanak vizsgálatot s tovább is tartassák őket vizsgálati fogságban.

A hivatkozott így szól:
"Tekintet nélkül a lopott dolog értékére, büntetést képes a lopás, ha
4. a fölnyitásra hamis, vagy ellopott kulcs használtatik;

7. szolgálatban álló személy azon, kinek szolgálatában áll, vagy annak házához tartozó személyen követi el."

As ügyesség tehát minősített lopást lát Korotnai cselekedetében, mert elzárt szekrényből lopott, a Török Linában pedig azért, mivel szolgálatadóját lopta meg.

As indítvány első sorban a lopott tárgyak értékének megállapítását sürgeti, s ennek fedezéséül fenytő zárlatot kér a vádlottak vagyonára. As exhumálás dolgában csak akkor fog as ügyesség indítványt tenni, ha as a vizsgálat során szükségesnek mutatkozik.

As ügyesség közölte as indítványt a törvényességekkel, mely még ma vizsgálóbíró fog kirendelni.

Több fővárosi lap tegnap azt írta, hogy a IV. kerületi előljáróság hivatalosan megállapította azt, hogy Korotnai özvegy Patsuné halálának időpontját korábbra jelentette be, mint a hogy Patsuné tényleg meghalt. Prohászka előjáró meg is indította a vizsgálatot, azonban még nem jelentette be a gyanyu bebizonyítva nincs. As sem áll, hogy Korotnai mint halottkém as előljáróságnál maga írta be a jegyzékbe Patsuné halála idejét korábbra; ő halottkémi funkciót abban as időben nem végzett. Patsunét dr. Sáská vizsgálta meg, s ki a tiszti orvost helyettesítette akkor halottkémi minőségben. Korotnai ebbeli viselt dolgait különben a vizsgálat néhány nap alatt kideríti és Prohászka előjáró jelentést tesz róla a törvényességeknek. Ami Korotnai, szerelési dolgait illeti, as előljáróság ilyen panaszt soha sem kapott, mert különben nem hagyta volna büntetlenül. Megemlítjük még, hogy Korotnait Gerlőczy polgármester 35,518 sz. rendeltetéssel csak ideiglenesen mentette föl állásától s végleg csak később fognak intézkedni.

Jókai és Ugron.

— Epistola Jókai Mórnak. —

Fővárosi tudósítónk megtelegrafálta azt a levelet, melyet Jókai Mór Ugron Gáborhoz intézett válaszul arra a durva támadásra, melyet a bukásában beszámíthatatlanná lett volt pártvezér ellene intézett. As a levél a maga egyszerűségében és rövidségében lesújtó Ugronra, aki a kivánt feleletet nem igen fogja megadhatni.

As a csik, mely Jókait erre a visszavágásra készítette, remekül erővel és ellet megirt dolgozat, mely a Jókai levele által kapott aktualitás nélkül is megérdemli, hogy kétszer elolvassák. As epistola, melyet Petőfi Sándor nevében intés a "Hét" valamelyik előkelő tehetségu munkatársa — talán Ignotus — Jókaihoz, a következő:

Kedves Mór!

A mennyországából keltezett levelek immár olyan kopott, unalmas portékák, hogy bizonyísten nem is írnék neked, ha nem hinnéd, hogy én még élek.

Hited s Manassesz Danyi vallomásán épült. Ez a fundamentum rossz, de a hited jó. En csakugyan élek, Mór, és pedig nem is úgy, mint ahogy minden óda utolsó strófája mondja: "Nem, nem halt ő meg" stb. Életem valóságos. Nem csak a lelke van köztetek,

de as alakom is. Shakespeare sem alkotott olyan örökkévaló, tökéletes embert, aminő én vagyok a magyaroknak. Hamlet, Coriolanus meg a többi halhatatlan visio, aki testté válik lelketekben, ha elolvastok három oldalt vagy ha a színpadra néztek, csupán köd hozzám képest. Még Mátyás király sem maradt annyira kötetek, mint én. Igaz valék. Költészetem és életem olyan kölcsönös oka volt egymásnak, úgy összeforrott a kettő a természet rendjében, hogy mig könyveim a világon vannak, én is veletek vagyok. A szellem halhatatlansága megadatik másoknak is. En egyetlen mondatom, hogy egész valóm él as idők végéig. Gondolkozom, cselekszem bennetek. Ezt a levelemet is megírhatja helyettem bármelyiketek. Vagy van as én szerelmesim között, aki nem tudná, mit szólnék éa most vagy máskor?

Roszban váltunk el, Mór. Hentaller, ki Szabadkaszálláson jobban kellett páiam, azt sejtí, hogy te még a belondokházába is akartál csuhatni. Te tudod legjobban, hogy rosszul sejtí. A te szíved csak gyöngö volt, nem egyéb. As onyim pedig erős, soha más. Ezért nem találkoztunk többé, immár negyvenkilenc esztendeje, mi két idegen ember, semmiben.

Saját lapod, a Hon, kiáltott ki as irodalom fejedelmének. En republikánus vagyok, gyűlölök minden koronát. Ne sárga érczet, szöld babért hordjon fején a költő; korona csak egy van, de babér annyi terem as erdőn, hogy jutott volna neked is, Arany Jánosnak is. Királyi udvarod népe mindig olyan gyenge legényekből állott, akiket mi a Pilszban még a biliárdasztalunk közelébe se bo-csátottunk volna. Több es a véletlenül, vagy végzetted, hogy nem lehettél középpont, mert nem volt, aki környezessen? Fejedelemségednek as lett a vége, hogy magad voltál a magad első alattvalója. "Soha ember nem írt magáról annyi hiru dolgot, mint te. Nekünk nagyoknak illik tudnunk, kik vagyunk; és illik meg is mondanuk a világ szemébe. En megmondtam. Es erő. Amit te cselekedtél, as gyöngeség. Amas a csillagokig érő önérszet szava; es egy önimádó olvasópörgetése. Ezen a réven lett divattá a magyar irodalomban valami humor örve alatt léháskodó hang, a komázás a kö-sönöséggel. Hát én se viseltem nyakravalót seha; de ezért mindig atillában léptem a nyilvánosság elé. Te a taplóseipkát tetted házi koronáddá; es vele áltál ki a forumra. Egy Nap, aki papucset visel.

Politikus pályádról nem is szólok. Haj, bár ne ártottad volna magadat abba a nyomorúságba! Fenségedet minden sértés azon s réven érte. Es annyi seb esett rajtad, hogy már meg se látszik, ha ajat kapsz. Hetvenkét esztendő korodban kirekedes a képviselőházból, megbuktat egy hazafi, akinek a nevéte se tudjuk; es erről csak egy perocsig beszél as ország, olyan rendén való dolog, úgy nem lehet rajta megbotránkozni. Es magamnak se fáj. Ez a te politikus pályád ítéléte. Otven esztendeig hiába vesztegetted as időt. Hogy jelentéktelen volt minden lépésed, abba szörnyű egyetértéssel nyugodtok bele: a világ is, te is.

Es es a fásult nyugalom immár kiterjed mindenre, ami a politikussággal összefügg. Nem vessik észre a sebeket, sőt a sárdobást sem. Egy hang nem szólalt meg mikor esen a héten egy újságban azt irták rólad, hogy a kalapotat tartod: hadd hujjon bele valami a szabadelvü pártkaszából. Nem szólalt meg senki. Szólok hát én, a magyar lélek. Szólok én, aki azt kiáltottam Vörösmartynak: "Nem én tépem le homlokodról, magad tépted le a babért!" Igy sebezünk mi, es a mi fegyverünk; es aki ellen fölemeljük, az ítéletnapig érzi. De az utoza iszapja nekünk arra se való, hogy

a csizmánk érintse, nem hogy a kezünk; a fertősar nem fegyvere a magyarnak. Es mikor tégedet bemocsokoltak es undoksággal, ha más nem jött, én jövök, hogy letöröljem rólad es nemzeti közbecsületünkrol.

Mert meg van még es az izé, ha divatját is multa, mint szó, 1848 óta. Es ha a nyelvét öltögető rüpek csufolódva kérdi: "Hol van? Mi az? Ki az? Hadd lássuk!" azt mondom neki: "Itt van, Jókai Mór a neve. Hajts előtte térdet fattyu!" Igen, költőtára, mi a magyar lélek diadalmas diosőségei vagyunk a nemzeti közbecsület es ma te a szemmel látható legnagyobb. A te öreg tested a földi templom, melyben mindnyáján lakosunk: Balassa Bálint, Zrinyi Miklós, Pásmándy Péter, Arany János meg én; es beuned, mint szimbolumban egyesülnek mindenek, akik valaha régen vagy most, a jövendő meagyéjén, győzedelmre, halhatatlanságba vitték, viszik a magyar lelket. Emberi gyarlóságodnak sokasága mint lehelletpára tünik el, mikor feléd, as utolsó nagy felé tekintünk. Porhoz kötött fogalmaink megszűnnek, alakod elenyészik, csak egy tiszta fényességet látunk; es benne tündöklik minden drága kincsünk.

Es téged illetnek gyalázzattal! Feléd me-reáskedik a becsutelsenség vádjja? Megrendülne a hitem, hogy es a nép méltó a multjához es joga van tovább élni, ha a rajtad esett halálos sérelem is csak szó nélkül oda sorokódnék a te politikai esetapatéid karosolásai köré. Vártam egy dörgő hangot, mely világgá kiáltja: "Tisztelet Jókainak!" De néma volt minden. Eljöttem hát én. Egyik kezem patyolat: letörölöm vele homlokodat, ot a babérlevelek alatt. Másik kezem vas: kilököm vele as irodalomból a szentségtöröt. Es mind a két kezemmel megszorítom a tiedet.

SÁNDOR.

IDÓJÁRÁS.

Légyenyomás: reggel 7 óraker 759.5 milliméter, délután 3 óraker 759.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 óraker 0° + 7.4, délután 3 óraker 0° + 6.9. Szél iránya es ereje: reggel 7 óraker DK. 3. délután 3 óraker DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután borult, esik. Csapadék es utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:
— November 18. —
Borás. — Enyha. — Eső. — Soles.

HIREK.

Arad, november 18.

Vezetek indulás		Vezetek érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	6.05
" svv. de.	11.30	" svv. du.	3.55
" tv. du.	8.56	" gyv. este	6.53
" svv. este	2.35	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	" svv. este	3.47
Tóvisre svv. reg.	6.30	Tóvisről vv. reg.	6.54
" svv. du.	4.30	" gyv. reg.	8.08
" gyv. este	7.02	" tv. de.	10.50
Seborsinra vv. du.	3.30	" svv. este	3.55
Temesvárra svv. reg.	6.20	Radnáról tv. du.	3.12
" svv. de.	11.25	Temesvárról vv. de.	10.45
" vv. du.	5.—	" svv. du.	3.44
Szegedre svv. reg.	4.45	" svv. este	10.55
" svv. de.	3.46	Szegedről svv. de.	8.45
" tv. du.	4.10	" svv. este	6.43
N.-Halmágyra svv. reg.	6.35	" svv. éjjel	10.25
" svv. de.	11.55	N.-Halmágyról svv. de.	8.08
" svv. du.	4.50	" svv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. du.	2.30	" svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. du.	12.30

November 18. Szerda. Róm. kath. naptár: Eugen. — Protestáns naptár: Eugen. — Görög-keleti naptár (november 6.): Pál püspök. — A nap kél 7 óra 18 perocsor, nyugszik 4 óra 19 perocsor. — A hold kél 3 óra 16 perocsor, nyugszik 5 óra 37 perocsor.

November 22. As iparos ifjak táncosestélye (Fehér Kereszt.)

November 29. Köstervényhatósági bizottsági tagválasztások a IV.-ik kerületben.

Deczember 1. A nagyhalmágy-brádi vasut ünnepélyes megnyitása.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma

(színházipület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.
Kélessy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári lakola, földszint.

— A királyné névenapja. Felsőleges királyasszonyunknak, Erzsébetnek neve száll holnap minden magyar ajkán a mennyek urához; Erzsébet királynénknak angyali jósága, szerető szíve tölti el holnap minden magyarnek szívét a hála, a hódolat nemes érzelmeivel. Kit annyi csapás, annyi balsors nem tudott megtörni az isteni gondviselés bevetett hitében, ahhoz folyamodik a magyar nemzet e napon, tőle tanulva erősnék lenni vészek, viharok közepette. Aradvárosa minden évben ünneppé avatta e napot lelkében, az oltár előtt róttá le kegyeletét, halálját a lélekben is annyira fényes királyasszony iránt. Az idén is hasonló fényvel üli meg. Délelőtt 10 órakor nagy misét mond Csák Csirjék dr. minorita rendfőnök a róm. kath. templomban, melyen részt vesznek az összes hatóságok s a nagy közönség, úgy miként eddig. A csütörtöki ünnepi misén bemutatásra kerül Kertay Ede tanár „A veraris stella” című újabb szerzeménye, a melyben a sopran-szólót ötv. Vargáné szül. Istvánffy urnő konzervatoriumi énektanárnő fogja énekelni, a ki egyszersmind igen gyakorlott templomi énekesnő is.

— Kiállítók kitüntetés. Az országos kiállítás szűrije az egészségügyi csoportban Posevitz Gusztáv pankotai gyógyszerészt „új találmány, kitűnő termelés és versenyképességért” milleniumi nagy éremmel tüntette ki. Ezt pótlásul hoztuk, a melynyiben Posevitz neve tegnapi közleményünkben szedés közben kimaradt. Hasonlóképp kimaradt P. Eöckhárd Oszkár a kő-i földbirtokos neve, a ki a mezőgazdasági csoportban elismerő oklevelet, Nagel Vilmos kunágotai földbirtokos szintén elismerő oklevelet kapott.

— Elismerés Barkassy Gézának. A hivatalos lap tegnapi száma az alábbi legfelsőbb kérésrel közli: Magyar miniszterelnököm előterjesztésére megengedem, hogy Barkassy Géza miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsosnak, a honalapítás emlékére tartott országos ünnepélyek rendezése körül kifejtett buzgó és sikeres működéséért, elismerésem nyilvánítsam. Kelt Bécsben, 1896. évi november hó 15-én. Ferencz József a. k., Bánffy báró a. k.

— Az ezredévi kitüntetések sorozatát a hó végén fejezik be. Azon kiállítók közül, a kik még eddig királyi kitüntetésben nem részesültek — mint egy könyvomatlan értesült — még mintegy százan kaptak kitüntetést.

— Új osztálymérnökség a megyében. A magy. kir. államvasutak igazgatósága az aradi üzletvezetőség területén Mária-Bádná a székhelyvel új osztálymérnökséget állított fel.

— Ünnepeit új képviselő. Babó Lajost, a battonyai kerület nagy többséggel megválasztott szabadelvű párti képviselőjét, ki a kováchási járásnak 16 év óta főszolgabírája, a napokban Mező-Kováchásán imponáns faklyázenével tisztelték meg. A kerület minden községe részt vett az ünnepélyen, Nagy Károly ev. ref. lelkész üdvözölte a képviselőt. Babó elérékenyülve válaszolt. Este a kaszinóban bankett volt, melyen a nagyszámu birtokosság és választó közönség igazi melegséggel vette körül a járás éléről maholnap távozó főbíró. Egyébkép a választás által fölvert hullámok itt már lecsendesültek.

— Öngyilkos katona. Az aradi várnak ismét halottja van. Halottja, a ki önmaga vetette el magát az éjetet, Pópa Alexának hívják az öngyilkost, a ki szintyei származásu fia, s most az őszön vonult be három

esztendei szolgálatra. Az ötödik században volt beosztva, de nem sokáig ette a császár kenyerét; nagyon keserűnek találhatta. Tegnapi hajnalban a századirodában sepregetett, a hol ki voltak készítve a tegnapi lövés gyakorlatokhoz való éles töltények. Egyet ezek közül magához vett, bement a századja szobájába s fegyverét megtöltvén, gyomrába löst. A golyó átfurta a legény testét függőleges irányban, úgy hogy körülbelül a kis agy táján jövéen ki, a szoba mennyezetébe furódott 30—40 centiméternyire. A szoba falai az öngyilkos körül egy vér voltak, úgy hogy a behorogó bajtársak szörnyedve fordultak el a borzalmas látványtól. A lövés nem okozott közvetlen halált, s bizonyu kinokat jészenvedve fetrengett a földön az öngyilkos, s könnyörgött társainak.

— Lőjjetek belém! Oljjetek meg hát egészen!

A sebesültet beszállították a várbeli kórházba s ott rögtön meg is indították a vizsgálatot a tett okára nézve. A szerencsétlen katonára ekkor már a végét járta, s csak annyit tudott kimondani:

— Zugstährer...

Reggel kilenc órára az öngyilkos katonára a kórházban meghalt. A vizsgálat szigoruan folyik.

— Elvi jelentőségű határozat. A kereskedelemügyi miniszter kimondotta, hogy a takarékpénztárak és a bankok működése ipari működés s így alkalmazottak ipari alkalmazottaknak tekintendők. Ez oknál fogva az intézetek mindazon alkalmazottait, akik 1200 frtnál magasabb évi vagy 4 frtnál magasabb napidíjat nem élveznek, a betegsegélyző pénztárnál bejelenteni kötelesek.

— Farkasok garázdálkodása. A nagyhalmági járás hat községéből — Acsuva, Vidra, Lásur, Brusztur, Luág-sora és Kis-Halmagy községekből — jelentik egyszerre, hogy a dúvadak, kivált pedig a farkasok, mérték nélkül elszaporodtak az egész környéken. Acsuva határában csak a minap is két lovat a legelőről hurcoltak be a farkasok az erdőbe s ott felfalták, de ezen kívül még sokan panaszkodnak, hogy a farkasok éjnek idején behatolnak a házakba és sorra viszik el a juhokat. A közeli erdőben, hir szerint, négy medve is tanyázik. A vadak nagy pusztításairól érkeztek jelentések a nagyhalmági szolgahírosághoz a járás imént említett több községéből is, ami arra indította Csukay Gyula főszolgabíró, hogy hivatalos hajtóvadászati engedélyezését kérje a vármegye közigazgatási bizottságtól. A vadak páratlanul nagy elszaporodására való tekintettel a hajtóvadászatra 200 meghívót kér a főszolgabíroság.

— Az új házassági rend és a zsidó házasságok. Érdekes határozatot hozott legközelebb karmadfoku ítélet alakjában a belügyminiszter. Egy városi rendőrkapitány és második fórumon a vármegye alispánja is pénzbüntetésben, illetőleg elzárásban marasztalta el az israhelita hitoktatót és metasztót azért, mert egy israhelita jegyes-párt a rabbinak előzetes engedélye nélkül vallásilag összeadott. A miniszter megsemmisítette ezt az ítéletet s a panasszított ellenbüntető alap hiányában megszüntette az egész eljárást, mert „a kötelező polgári házasságról szóló törvények életbelépte folytán állami szempontból nem bir jelentőséggel, hogy az israhelita vallás cseketésai ki által teljesíttetnek.”

— Az éjféli mise vége. Az aradi hatóságok — tanács és aradmegye alispánja — rendeletet kaptak tegnapi belügyminiszteriumból, melyben egy vizsgáló bírói végzés alapján meghagyja a miniszter a rendőrhatóságoknak, hogy a „Népszava Naptára 1897. évre” cím alatt megjelent kalendárium nyil-

vános elárúsítására szánt és bárhol található példányait kobozzák el. Ugy jutott a derék naptár erre a nem mindennapi sorra, hogy „Éjféli mise” cím alatt egy verset közöl, melyben vallás elleni ingátást talált a vizsgálóbíró.

— Az apatin erdőmester. „Az erdészet köréből” cím alatt est olvasunk laptársunk, az „Arad és Vidéke” tegnapi számában: „A lippai főerdési hivatalban legközelebb személyváltozások lesznek. Bedő Albert a patini országos főerdőmestert ugyanis országgyűlési képviselővé választották s így megvált hivatalától. Helyébe Berlay Ede lippai erdőmestert nevesi ki — mint jó forrásból értesülünk — a kormány. Berlay utódja Fűredi Ede lippai ellenőrző főerdés lesz.” — Eddig a szenszációs tudósítás. Né lám, lám a kis csintalan hétfői újságnak sikerült es egyszer alaposan beugratni tisztelt laptársunkat az „Arad és Vidéke-t. Az a Bedő Albert ugyanis kinek helyébe Berlay Ede erdőmester urat pályáztatja az Arad és Vidéke „jó forrás”-a, nem más és nem kisebb állásu ur, mint a magyar földmívelésügyi minisztérium államtitkára, kinek mint az erdőügyek legfőbb intézőjének országos főerdőmester-i címe is van. Fel vagyunk azonban hatalmasva annak kijelentésére, hogy [Bedő Albert soha Apatinban erdőmester sem volt s így erről az állásáról le sem mondhat bármennyire tisztelője is Berlay Ede és Fűredi Ede lippai erdőmester uraknak. Utána nézve a dolognak még azt is elárulhatjuk, hogy a Bács-Bodrogmegyei Apatin községben erdőmester soha sem székelt, országos főerdőmester pedig annál kevésbbé, mert ilyen egy van az országban — Bedő Albert földmívelésügyi államtitkár. Hogy Bedő Albert készüli lemondani mert képviselővé választották? — hát est pompásan fejen találta a csintalan hétfői újság és utána fent tisztelt laptársunk is. Né lám, es egészen új dolog. A képviselői megbízás és egy pusztá oszim összeférhetetlensége. Mit meg nem tudunk, mire megvénülünk! — A történeti hüség kedvéért meg kell azonban jegyeznünk, hogy a hétfői újság mulatságos tréfájának némi részben feldt másik laptársunk az „Alföld” is.

— Lövöldöző katonák. Ne tessenek megijedni, — nem katonai brutalitásról szól az ének. Az aradi vár pöttartalékosaik azok, a kik tegnap lövöldöztek, még pedig a császári erdő alatti oszálló helyen, a két havi szolgálatra előirt hatvan darab éles töltény egy részét puffogtatván ott el. Pénteken, e hó 20-án pedig az egész ezred kivonul a sádorlaci gyepre lövés gyakorlatra, a melyet katonai nyelven úgy hívnak, hogy földmászigeesschiessen.

— Lopás az aradi templomban. Szinte hihetetlen, hogy akadnak e városban oly romlott lelkű emberek, is kik behatolnak a templom szent helyére, hogy onnan ellopják ki bűnös hajlamuk szomjuságát. Ki lehetett, mikor történhetett, gondolni is merészség, de valósággal megtörtént tény, hogy az aradi templomból ismeretlen tettesek egy nagy pokrócot elloptak. A pokrócot a templom körán helyezték el, hogy azt a nagy léghűség ellen megvédjék a daczára, hogy e tárgy valami ingerlő értéket nem képvisel, est a napokban ellopták. A tettesek még eddig ismeretlenek.

— Érdekes ereklyék. A kolozsvári országos történelmi ereklye-muzeum újabban több érdekes ereklyével gazdagodott. Igy gróf Esterházy Miquel negyvennyolcos huszárkapitány, Damjanich tábornok zsebóráját ajánlotta fel a muzeumnak és egyben bejelentette, hogy falusi birtokán őriz egy régi agyat, amelyet a Hora-Kloska lázadás idején vettek le a honvédek az oláhoktól. A szabadságharcos egy másik élő szereplője, Földváry Mihály százados, a saját bilincseit és foglyotársának, Hóltzi Márton egykori nyiregyházi polgármesternek a munkási fogságban készített emléktárgyját küldötte be a muzeumnak a következő levél kíséretében:

Szolgáltam a magyar királyi testőrseregnél gárdahadnagy ranggal. Az 1848—49-iki eseményekben részt vettem, 1849. augusztus 28-án, Zeibónál, a Kaainci hadtestében, melyben mint százados szolgáltam, tettem le a fegyvert, Aradra vittek, mint hadi foglyot. Itt 1850 január hó 16-án kötél általi halálra ítélték. Est az ítéletet,

ifjúságomra való tekintettel, 12 évi, nehéz vasban töltendő várfogságra változtatták. Vasra verve szállítottak Munkácsra. Az 1854. évi hosta meg az első kegyelmet. Fogságom idejét 12 évről hatra szállították le. Ez idő egy részét Munkácsra, egy részét pedig Josefstadtnban töltöm ki. A hat év és öt hónap elteltével vissza nyertem szabadságomat. Jelenben Beasterose-Naszód megyében Csépan nevű helységben lakva, várom az elcsői mezőkön pihenők nagyseregébe a berukkolást. Korom hetven év földvár Mihály.

A főváros életuntja. Fürst Hermina bécsi születésű 18 éves pinosérnő vácai körút 65. sz. a. lakásán tegnap szerelmi bánatból gyufaoidatot ivott. Súlyos belső sérüléssel vittek a Rókus kórházba. — Dániel István budapesti születésű 17 éves napszámos a sugligeti Schillinger-féle korcsmában egy revolverrel agyon akarta magát löni, de megakadályozták.

Kerékpárosok a hadseregben. Az angol és olasz hadsereg mintájára hadseregünkben is nagy súlyt fektetnek a kerékpárosokra. A hadügyminisztérium elrendelte, hogy a kerékpárosok kiképzésére katonailag is nagy figyelem fordítassék, amennyiben minden hadtest-parancsnokság székhelyén egy-egy kerékpáros tanfolyamot létesítenek, hová zászlóaljankint egy altiszt vezénylendő Ezenkivüli a hadkiegészítő parancsnokság útján az összes tartalékos tisztokat és katonákat felszólították, hogy a kerékpározásban való képességeiket és azon körülményt jelentsék be, hogy háboru idején hajlandók-e mint kerékpárosok bevonulni.

Szélahamos ügyök. A vidék hatóságai és előjáróságai nem tudják eléggé figyelmeztetni a közönséget, hogy ne üljenek fel a házaló ügyökhöz. Egy nagyváradai illetőségű egyén, Krausz Ignác, ki vendégszeplésre Békésre utazott s a hol meg lehetős sikerrel operált, a jóhiszemű lakosokat azzal ámitotta, hogy Bazilika-sorsjegyek helyét adó olyant, melyre azonnal felvehetik a nyereleményt. Sikertült is a szélahamosnak hat darab sorsjegyet kicsoalni a felektől. Értéktelen ígérvenyeket adott helyette. Azonban végre mégis rajta vesztett, mert a rendőrség tudomására jutott s sikerült a szélahamost elcsipni, kit most a bíróságnak szolgáltatnak át.

A drága „Ó”. Tizenöt tavass virágszót el egy szép aradi leány fölött, csoda-e, hogy ennyi rügyfakasztó kikelet az ő szivében is felfakasztotta a szerelem virágát. Igen, szeretett egy csinos fiatal fiút lelke egész melegével, de sajna, az ügyet sem vetett az ő vágjódással telt szivére. Nagyon busult ezért a szép leány, éjszakákat sirt végig végtelen boldogtalanságában. Meghallotta ezt Krájcsár Györgyné aradi asszonyság, nosza sietett a leányhoz, hogy sohse-sirjon, a míg őt látja, majd „megpuhítja ő az ördögöt”, hogy nem less kedve több galibát csinálni. Hossz is fogott legott a Hokuspokushos, pergett-forgott a bűvés kártya kezei között s a szerelmes leány csak néste kidülledt szemekkel, és — fűtet. Mert hát sok pénzbe kerül az a bűvészet, az ördögöt nem lehet csak úgy szépszóval megvesztegetni. Az idő tellett mullott, a pénz fogyott, de a leány szive csak nem akart megpuhulni. Végre a leány megunt a sok hitetgetést és a rendőrségtől kért tanácsot. Az astán minden hokuspokuss nélkül hüvőre vitte az ördöggel esimooráló asszonyt, s család miatt átadja a bíróságnak. Így történt, hogy a szerelmes kis leánynak 15 frujába került az „Ó”-je.

Köszönetnyilvánítás. Lendvay Sándor ur, az első magyar általános biztosító társaság aradi titkára, kamarai levelező tag az építendő kamarai színház belső felszerelési költségeire 100 koronát adományozván, ezen nagylelkű adományaért nyilvános köszönetet mond a kamarai elnökség.

Aki bundában utazik. Tekintve a beállott hideg időt, csakugyan semmi csodálatos nincs abban ha valaki bundában utazik. Csakhogy a bájos ismeretlen másnak a bundájában és pedig ez idő szerint Csatlós Gyula vasuti portás bundájában utazott. Az inkognitóban maradni szerető hős a portás szobájából emelte el az értékes ruhadarabot, melylyel aztán nyomban részt vett városunk kereskedelmének forgalmában olykép, hogy a bundát becsapta Herbsztejn aradi zsidárusnál. A rendőrség meg is találta nevezettnél s most csak azon fáradozik, hogy a tolvajt az inkognitó félhomályából kinyomozza, mert gyanuja és pedig alaposnak tetsző gyanuja már is van egy vasuti alkalmazotrira.

Az első gondolat. Pista: Edes anyám asszony, ehun visznak a szandárok egy embert! A szanya: Szaladj utána és nézd meg, hogy nem e az apád!

Köszönetnyilvánítás. Az isr. jótékony egyület részéről kibocsátott felhívás következtében adományozni sziveskedtek: Neuman testvérek 5 öl, Mairovitz Mór (Radnán) 1 öl tűsifát, Haas Béla (Bécs) 20 frtot, Bing Vilmos, Deutsch Bernát, Braun és Kohn 10—10 frtot, Assael József, Steiner Adolf, Hirschmann Simon, Mayer Dániel, Braun Ede, Marek Sámuel, Preisach Vilmos 5—5 frtot, Lendvai Sándor, Moskovits Isidor, Spiegel Lipót, Grünberger J. M. 3—3 frtot, összesen 6 öl tűsifát és 97 frtot. E nagylelkű adományokért hálás köszönetét fejezi ki Lustig Adolf elnök.

Kettős esküvő, kettős halál. Nagy szerencsétlenség történt a napokban Svédország Vestra Karaby városában. Egy földbirtokos két lánya egy napon esküdött örök hűséget, az egyik egy mérnöknek, a másik egy erdésznek. Az esküvő után Svédországban lövéssel szokták fogadni az új pár kocsiját. A kettős pár a plébániából kijövet épen kocsiira szállott, a mikor egy részeg ember rozsdás karabélyából lött és a golyó az idősebb nővér nyakszirtjébe furdott. A puskából hirtelen egy második lövés is dördült, a mely arczon találta a fiatalabbikat. Mindketten rögtön meghaltak. A nézőközönség rémülten látta a szerencsétlenséget és meg akarta lynchelni a részeg embert. A csendőrség azonban közbelépett és megkötözte a lövöldözőt.

Nazarénus vallomások. A nazarénus vallás folyton terjed és ennek a vallásnak a terjedése nagyban megkönnyíti sok helyütt a — rendőrség munkáját. Régi elfeledett bűnök kerülnek napfényre, mert annak, aki a nazarénus vallásra tér át, elő sorban a régi bűneit kell bevallani. Tegnap is történt egy ilyen eset Hódmezővásárhelyen. Még 1879-ben történt, hogy Knapcs József vásárhelyi gazdember hét éves Imre fia hirtelen meghalt. A dolog — a fia testi hibája miatt — nem tűnt fel senkinek. Tegnap Bartók Mátyás nazarénus, tanyai paraszt jelentkezett Póka László városi kapitánynál, akinek megvallotta, hogy a nyomorék gyereket az 1879-iki árvis idején a fia két bátyja, József és János ölte meg. A nyomorék nyűg volt a család nyakán, a két testvér elhatározta, hogy a fiút megöli. Bartók adott utasításokat és a két testvér szót fogadott. A szerencsétlen gyereket zsebkendővel fojtották meg a saját testvérei. Póka kapitány Bartókot és Knapcs Józsefet — János időközben meghalt — rögtön letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte. Az eset a városban nagy feltűnést keltett, mert Knapcs Józsefet, aki Vásárhely egyik legvagyonosabb gazdája, mindenki becsületes embernek ösmerte.

Meggyilkolt szódagyáros. Trécsy Kovács Gergely jászberényi szódagyárost tegnap éjjel, amikor ágyában fekvé aludt, fejbe lötték. A súlyosan megsebesült embernek még volt annyi ereje, hogy felöltözött, orvoshoz ment, onnan pedig a városházára, ahol jelentést tett esetéről. Azt azonban, hogy ki lötte meg, nem tudta megmondani, mert aludt és csak a fájdalomra ébredt fel. A városházáról hazatérve, elvesztette eszméletét s azóta nem tért magához. A vizsgálatot vezető csendőrség azonnal felkutatatta a házat és környékét, de a gyilkost eddig nem foghatta el s a fegyver sem tudják megtalálni, amelylyel Kovácsot halálra sebesték. A gyanu neje és egyik szolgaleánye ellen irányult, akit le is tartóztattak.

Rövid hírek. Sttnácson Sifkovits Erzsébet cselédleány három hónapos gyermekét három isben akarta megmérgezni. A rendőrség megtudta s elfogta a szivtelen anyát. — Nagyváradon Waldmann Eszias szás éves ember a vasúton meghalt. — Pevigyes Péter János erdőcsészt vadászok lelőtték. — Alvinczen Gelbeoch János tisztartó feleségét féltékenységéből megölte. — Temesvárról sürgönszik hogy ott nagy föltűnést kelt Schwarz Bernát és fia Nándor, nagykikindai kereskedőnek halála miatt való elfogatása. — Kassán Kulin Aurél háztulajdonos a minap gyanús birtokán föbelötte magát s meghalt. Az öngyilkos rendkívül jó anyagi körülmények között élt és senki sem tudja, hogy mi vitte az öngyilkosságra. — Déván a görög-keleti templomba ismeretlen tettesek behatoltak, de nem

találván semmi értékest, odóbálltak. — Bogyalón Somlai Gergely parasztságát egy építési állványról leesett téglá agyonütötte. — Rima Vécson tegnap nagy vihar volt, mely óriási károkat okozott. — Trenchy angol gróf három millió frankot játszott el a montekarlói játékbankban. Minthogy a gróf ur még kiskoru, anyja az eljátszott összeg visszasadását követeli. — San-Sebastianban az „Oquento” halászbárka hajótörést szenvedett. Négy ember a vízbe fullt.

GYÁSZROVAT.

† Valerian Zsigmond dr. orász és kir. 5-ik huszárezredbeli ezredorvos temetése — mint világiosi levelezők írja — óriási részvét mellett ment végbe. A gyászszertást Horváth Lipót világiosi plebánus vezette Nagy József pankotai róm. kath. és Paskuts Mark világiosi gör. kath. lelkész segédkezése mellett, majd a világiosi dalárda gyászalt énekelt, mire a holttetet a családi sírboltban helyezték el. Béke poraira!

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Szászadvégi leányok, színmű.
Csütörtök: Elizondóileány, Varázshogoda, Szép Galathea, operettek.
Péntek: Csifra nyomorúság, színmű. Csiky Gergely emlékeztető.
Szombat: Három Kázmér, boházat (elsőször).
Vasárnap: Három Kázmér, boházat (másodsor.)

Színházi hírek. Ma szerdán a Szászadvégi leányok kerül színpadra harmadszor. Holnap a múlt héter sikert aratott három egyfelvonásos kis operettek, mind az öt énekesnő részvételével. Pénteken folyó hó 20-án Csiky Gergely halálának évfordulója alkalmából színpadra kerül „Ozifranymorúság” a főbb szerepekben játészanak Paulayné, Bácsné, Rónaszékiné, Horváth Paula, Bacs, Tompa, Balla, Iványi és Szendrey. A darab előtt Tompa Kálmán elszavalja Hrabovszky Lajosnak erre az alkalomra írt költeményét. Szombaton itt elsőször adják elő Beöthy László énekes boházatát, mely a budapesti népszínházban nagy sikert ért el. Ez a három Kázmér, melynek a főbb szerepeiben Bontay Boriska, Inkey Gizella, Bácsné, Lángh Etel, Nyáray, Rónaszéky, Iványi, Szendrei, Tompa, Bacs, Balla, Csátár lépnek fel. E darabban Inkey Gizella és Nyáray biozikliani is fognak a színpadon. Naponkint próbálnak belőle, hogy sem a darab, meg — sem ők le ne bukjanak.

Zsurnallsztika. A „Pesti Napló” főszerkesztését a tegnapi naptól Néményi Ambrus orsz. képviselő vette át, a felelős szerkesztő továbbra is Hevesi József marad. — A nemzetipárti újságokra nem jó világ jár, különösen nem a vidéken. Nincs párt, nincs olvasó közönség. Most Kolozsvárról jelentik, hogy az „Erdélyi Híradó”, a nemzetipárt erdélyréali közlönye pártolás hiányában 9 évi fennállás után megszűnt.

Jambó! Az idén es a csíme a mokány Bercsi kalendáriumának, melyből a minap bő mutatványt köztünk Népszertűb osimet keresve sem találhatott volna 1896-iki irodalmi ruccsantásának Mokány Bertalan, akinek eddig is minden „évkönyve” a legvidámabb, tehát méltán a legkapósabb is volt. Nem csoda, mert a Borszem Jankó egész szellemi és művészi gardája szokta ezeket a naptárakat megteremtteni mestere, az utólérhetetlen Csicseri Bors vezetése alatt. Ami jót, elmészet, gnyeset, olykor marót is ötletben, élesben, gondolatban egész év alatt kigondolnak, azt mind ebben a könyvben adják át a közmulatságnak és sok tekintetben a köstanulatságnak is. A hatás kedvéért a „nőmős Bertalan” ur sokszor nem riad vissza az erős tréfától sem, amely bizony a paprikásságig megy. A kötet műmelléklete: „Ös-Budavár Mucsan”, kacagatótő mű, igazolásul annak, hogy a kisvárosi ferdeségek e paródiaja általános népszertűsége tette szert az egész országban. Nem hiányzik Mokány Bercsi nevezetes gardájából egy sem, pedig se szori, se száma, annyian vannak. De ki ne látná őket szivesen, különösenigy, együtt, a mikor egy egész esztendőre való kacagatót nyújtanak egyszerre a közönségnek. A rajzok is kitűnők. Faragó, Garai, Homicskó, Cserépy, Jeney,

Mahlbeck, Lakos stb. szerepelnek mint illusztrátorok. Az egész mulattató gyűjteménynek ára 1 frt — uno florino, amint a „Jumbo” kötethez kellő „jamno nyelven” a csimlap hirdeti. „Funikuláris Vidám naptár” az az 1897-iki bus esztendőre. Jó kedvébe lehőtte ki Mokány Berosi de Gombaszög et Bugacs. Az Athenaeum gondjával és bőkezűségével állította ki a „Jambót”, mely bizonyosul hamar megér egy pár kiadást.

TÁVIRATOK.

Halálos narkozis.

Miskolcz, november 17. (Saj. tud. táv.) P a s s e l t Ignác, Erdődy gróf uradalmi főerdésze, harmincz éves korában az itteni kórházban narkozikus mérgezésben meghalt.

Pusztító orkán.

Zimony, november 17. (Saj. tud. táv.) Borzasztó orkán dühöng már órák hosszat a város felett, mely már eddig is óriási károkat okozott. A vihar az összes kikötőhidakat elszakította, úgy, hogy a hajóforgalmat a Dunán be kellett szüntetni. Több uszály-hajót szétzúzott a fellelmes szélvész. A Thében: gőzöst, mely Pancsova felé haladt, utközben érte a vihar, óriási erővel megragadta s partra vetette.

Kormányozható repülő gép.

Nagybecskerek, nov. 17. (Saj. tud. táv.) H ü b m a n n Lajos orgonakészítő feltalált egy kormányozható repülőgépet. Torontálmege közgyűlése segélyt szavazott meg a feltalálónak, hogy találmányát fővárosi szakértőkkel megvizsgáltassa.

Lueger rendreutastása.

Bécs, november 17. (Saj. tud. távirata.) Hivatalosan közlik, hogy Ch l u m e t z k y, a Reichsrath elnöke, L u e g e r t kifakadásai miatt erélyesen rendreutastotta, de szavai a nagy zajban elfultak s éppenséggel nem voltak hallhatók.

Megszöktetett hercegnő.

Páris, november 17. (Saj. tud. táv.) D o n C a r l o s Spanyol trónkövetelő második leányát Burbon E l v i r a hercegnőt, ki most 25 éves, Rómából elszöktette F o l c h i nevű festő, ki feleséges ember s több gyermek atyja.

Harcz a keresztények ellen.

Filipopol, november 17. (Saj. tud. táv.) Konstantinápolyi hírek szerint Kaneaban falragaszok felhívják a mohamedánokat, hogy keljenek szent harcra a keresztények ellen.

Az olaszok békéje.

Róma, nov. 17. (Saj. tud. táv.) A „Stefánia ügynökség” jelenti: A király tegnap megadta a felhatalmazást az Abessziniával kötött békeszerződés ratifikálására. A kormány táviratilag értesítette Nerazzini őrnagyot, hogy tudassa Menelik királylal a ratifikálás megtörténtét. A parlament nov. 30-ára hivatott egybe. Vilmos császár a Menelikkel való békekötés alkalmából szívélyes üdvözlő táviratot küldött Umberto királynak.

Kuba.

Havanna, nov. 17. (Saj. tud. táv.) A m a n t n a i hatóságoknál 482 felkelő jelentkezett, hogy megadják magukat. Weyler tábornok még mindég üldösi Mocoot, aki kerüli az összeközést.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes Lajos özég jelentése. — Budapest, november 17.

Gabonüzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak, s vételkedv gyenge volt, s az irányzat ellanyhult. Elkelt ca 15000 métermázsas buza 2½ krajczárral olcsóbban.

H a t á r i d ő ü z l e t: Amerikából lanyhabb árfolyamok jelentettek, mire nálunk is tetemes lanyhasággal indult az üzlet s tekintettel a csekély vásárlási kedvre igen lanyhán zárult is.

Zárul 12 órákor:

Őszi buza	—	—
Tavaszi buza	8.27	8.28
Buza május—júniusra	—	—
Tavaszi tengori	4.18	4.19
Őszi tengori	—	—
Tavaszi zab	5.99	6.—
Őszi zab	—	—
Tavaszi rozs	6.92	6.94
Őszi rozs	—	—
Tavaszi repese	11.90	—

Értéktőzsde: Ma is üzletlenség uralkodott, s az árak némileg lanyhultak.

Zárul 12 órákor:

Osztrák hitelrészvény	868.75
Magyar hitelrészvény	401.25
Osztrák államvasút	852
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasút	—

Idelglenes személydíjszabás a nagy-halmagy-brádi vonalon. Az előre láthatólag folyó évi december hó 1-én a közforgalomnak átadandó a g y b a l m á g y - b r á d i vonalunk állomásairól vagy odaszállítandó személyek és podgyászra nézve az 1897. évi január hó 1-től érvényes helyi személy díjszabásunk összes határozmányaiival együtt 1896. évi december havára ideiglenesen kitarjesztetett, 1897. évi január hó 1-től kezdve a 8631. E. sz. alatt kihirdett új személydíjszabás lép életbe. Az új vonal állomásainak egymás között, valamint régi vonalaink állomásaival való forgalmában fennálló vonalszakasz (Zóna) beosztásai úgy alulirt igazgatóságnál, mint az összes állomásokon megszerezhetőek. Arad, 1896. nov. 17-én. Az igazgatóság.

Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállítatott 1896. november 1-től 15-ig 22,250 személy, bevétel 2153 frt 25 kr. Szállítatott 1895. november hó 1-től 15-ig 21601 személy, bevétel 2123 frt 10 kr. 1896. január 1-től szállítatott november hó 15-ig 418393 személy, bevétel 40560 frt 55 kr. Szállítatott 1895. január 1-től november 15-ig 399848 személy bevétel 39684 frt 80 kr. Szállítatott 1896. nov. 1-től 15-ig 2047510 kilogramm teher, bevétel 987 frt 18 kr. Szállítatott 1895. nov. 1-től nov. 15-ig 3387180 kilogramm teher, bevétel 1592 frt — kr. Szállítatott 1895. jan. 1-től nov. 15-ig 69625890 kilogramm teher, bevétel 29851 frt 83 kr. Szállítatott 1895. jan. 1-től nov. 15-ig 56015760 kilogramm teher, bevétel 25642 frt 17 kr.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi osarnok.

— November 16. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialtal nehéz (paronként 820 kilogrammon felüli sulyban) 54—56 krig. Fialtal közép (paronként 251—320 kilogramm sulyban) — krig. Fialtal könnyű (paronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. (pár nként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krig. Öreg közép (paronként 300—400 kilogramm sulyban) — krig. Közép (paronként 220—320 kilogramm sulyban) — krig. Könnyű (paronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (paronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi november hó 12-án volt készlet 5748 darab, 1896. évi november hó 14-én felhajtott 230 darab, 1896. évi november hó 14-én elszállítatott 816 darab. 1896. évi november hó 16-án maradt készletben 5162 darab. — A hízott sertés elatirányzata: Változatlan.

S z e z s ü z l e t.

— November 17. —

Ma jogységeink: Készára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, krosnyber 51 forint — krajczár nordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 25 fct fogyasztási adót. Szűtött moslék 6 frt 20 kr. métermázsánként.

Budapesti gabnátőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, november 17. d. n. 5 óra.

Buza bánási új	8.—	8.40
Buza tiszavidéki	8.15	8.50
Buza pestvidéki	8.10	8.45
Buza fejérmeg, új	8.10	8.45
Buza bácskai	8.15	8.55
Reza új, elsőrendű	6.85	6.90
Reza új, másodrendű	6.75	6.80
Arpa takarmány	4.10	4.45
Arpa égetni való	5.10	5.90
Arpa sörfőzdei	6.50	8.—
Zab	5.85	6.10
Tengori bánási új	4.35	4.30
Tengori másnemű	4.15	4.90
Káposzta-repese bánási új	11.75	12.25
Kőles	5.25	5.30
Buza márczius—április	—	—
Buza szeptember—október	8.28	8.29
Buza május—június	—	—
Reza szeptember—október	6.91	6.98
Tengori május—június	4.18	4.30
Tengori július—augusztus	—	—
Tengori októberre	—	—
Zab márczius—április	6.02	6.04
Zab szeptember—október	—	—
Káposzta-repese augusztus—szeptember	11.75	11.80

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. november 17.

Magyar aranyárjárdék 4½	122.25
Magyar koronárjárdék 4½	99.15
Magyar arany 4½/10	122
Magyar ezüst 4½/10	100.75
Magyar keleti vasút 1876.	130.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italm. g. váltási kötvény	100.—
Horvát-slavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény-sorsjegy kőlesön	150.—
Tisza szabályozási és segedői kőlesön	187.—
Osztrák papírjárdék	101.—
Osztrák járadék ezüst	101.—
Osztrák járadék arany	122.25
Koronárjárdék	101.—

LÉGTŰNETI ÉSZLELEK.

Hó és nap	L é g n y o m á s milliméterekben		H ő m é r s é k l e t C°	
	legmagasab	legalantabb	legmagasab	legalantabb
Nov. 7	766.8	760.2	10.0	1.8
8	57.0	55.2	13.1	9.2
9	60.5	57.6	14.6	12.0
10	67.3	62.9	12.8	3.7
11	67.6	62.4	7.3	0.8
12	60.0	57.0	7.9	4.2
13	67.3	62.6	5.5	2.8

Hó és nap	S z é l iránya	Szél erőse	F e i n ő z e t általában		Észrevettjel
			Általában	Csop. mm.	
Nov. 7	DK.	5	borult	1.5	este esik
8	DK.	6	borult	1.8	esős
9	K.	6	borult	1.8	délután esik
10	EN.	6	félborult	0.5	reggel esett
11	EN.	3	félborult	2.8	délután esett
12	EN.	5	borult	2.2	este esik
13	EN.	6	derült	—	—

POSZGAY LAJOS áz.

Aradvárosi színház.

Bérlet 47. szám. Bérlet 47. szám.

Szerdán, 1896. évi november 18-án

A századvégi leányok.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Marcel Pruvost. Fordította: Iván J. J. J.

Kezdet 7 órákor.

IDEGENEK NEVSORA.

— November 17. —
Közpenti szálloda: Muntean Gusztáv kertész, Szászváros. Nagy László városi tanácsos, Temesvár. Stehmann Gyula magánzó, Temesvár. Réthy Lajos hivatalnok, Budapest. Neumann Géza földbirtokos, Szmerzeg. Jakab Fülöp vendéglős, Vajdahunyad. Klein Lipót kereskedő, Vajdahunyad. Muretean Rudolt vállalkozó, Vajdahunyad. Sivó Gyula huszár főhadnagy, Vács. Atavets Jakab vendéglős és neje, Vajdahunyad. Emalin David kereskedő és neje, Vajdahunyad. Stern Ottó kereskedő, Budapest.
Vass szálloda: Herakovits Ignác kereskedő, Zám. Walerián János birtokos, Világos. Szalai Gyula kereskedő, Budapest. Fried Ignác kereskedő, Budapest. Beke József kereskedő, Budapest. Benedek J. kereskedő, Budapest. Szilárd Ferenoz kereskedő, Budapest. Lefkovits Mór kereskedő, Budapest. Klein Bernát kereskedő, Brunn. Rehner S. kereskedő, Bécs. Löhs János kereskedő, Bécs. Deutsch Adolf kereskedő, Bécs. Neumann Károly kereskedő, Bécs. Frankfurter Aliréd kereskedő, Bécs. Deutsch József kereskedő, Bécs. Jánitz Frigyes kereskedő, Bécs.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Pécskai járás főszolgabírájától.

6368/1896.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett szemlaki községi állatorvosi állás választás utján leendő betöltésére határidőül **f. évi december hó 17-ik napjának d. e. 9 óráját Szemlak községéhez kitzüöm.**

Az állatorvos javadalmazása 500 frt évi fizetés, 20 kr. esetenkénti látogatási díj, kisebb műtétért 50 kr., nagyobb műtétért 1 frt, látletétért 2 frt, ezen kívül mint vágatási bilstost megillető szemlédíjak.

Felhivom az ezen állást elnyerni óhajtókat, miszerint állatorvosi oklevéllel és az eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám a választást megelőző napig nyújtsák be.

Pécska, 1896. évi november hó 11-én.

Senk Ferencz,

1621 főszolgabíró.

Gyártmányaim

világszerte járnak és elcséknak vannak elismervve!

Nickel Remontoir 3 frt 50 kr. Hétet Remontoir 6 frt. Anker Remontoir Spirál Brequet 10 kő 10 frt, 16 kővel 1 Chatonnal „Glashütte” rendszer 19 frt. Ebrassító anker menet, világító l. minőség 1 frt 70 kr.

Szabályozó:

1 napi üté szerkezet 5 frt 75 kr.
10 „ „ 8 „ 50

Képes árjegyzékek órákról, fúcsokról, arany és ezüst-neműkről a legfinomabb minőségig ingyen és bérmentve. Meg nem felelő áruk kicseréltemek vagy az ár visszatérítendő. **33-3 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200**

Károcz Jenő, órágyár,

Bregenz 146, a bodeni tó mellett.

KÉT ÉVI VITÓ TÁLLÁS.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, miszerint Szabadhely község mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Sáncz” dülőben fekvő 185 katasztrális hold szántó, Szabadhelyen folyó év és hó 29-én d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen 1897—1902-ig terjedő hat egymásután következő gazdasági évre a hivatalos órák alatt a község jegyzői iródában megtekinthető feltételek mellett bérbe adatni fog.

Szabadhely, 1896. évi november 13-án.

Konopán Miklós, **Komlosan Döme,**
jegyző. 1622 bírő.

988/96. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad, szab. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett és rendőri leg letartóztatott egyének részére szükséges kenyér szállítás biztosítása iránt **f. é. november hó 23-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.**

Kiküldési ár 50 dekagramm súlyu adagonként 4.45 krajczár.

Bánompénzűl leteendő 150 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnáján az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sa. kir. város gazdasági székének 1896 évi november hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula

aljegyző.

Magyar kir. államvasutak Üzletvezetőség Arad 25061. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak petrozsényi osztálymérnökségénél egy irodaszolgálati állás üresedett meg, melyre 250 frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati egyenruha élvezete van egybe kötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott altisztek ezen állás betöltésénél előbbi sorszámmal bírván, felhívjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal bírnak s pályázni óhajtanak, hogy emittett igazolvánnyal főszerelt folyamodványukat melyben a vasúti szolgálatra képesítés 35 évet meg nem haladó koron és ép, egészséges testalkaton kívül a magyar írás, olvasás és számolás, elemekben való jártasság, továbbá magyar honosságuk okmányi igazolvandó következő czím alatt „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon” legkésőbb f. évi december hó 15-éig terjesszék be, minthogy az ezen határon túl vagy a jogosulatlan pályázóktól beérkező kérvényre figyelembe vétetni nem fognak.

Az igazolványos kiszolgált katonai altisztek pályázati kérvényei mellékleteikkel együtt bélyegmentesek.

Közöljük végül, hogy a polgári állásra jogosító igazolvánnyal ellátott azon községi hadsergébeli, hadi tengerészeti és honvédségi kiszolgált katonai altisztek, kik a katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül lépnek át szolgálatunkba, véglegesítésük esetében és ha állapításukok előzetes megint nem haladták, a katonai szolgálatban töltött idejük az alapszabályszerű utánfizetés befizetése mellett nyugdíjjogosult idejükbe beszámítottatik.

Aradon, 1896. november 18-én.

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

223/1896. pm.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Hertschka Mór ösztöndíj alapítványának két helye megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázati nyitattik.

Pályázhat az aradi főgymnasium bár, mely osztályba járó tanulója, ha Aradvárosi, vagy megyei lakos fia, s ha tanulmányai feléből jeles, másik feléből pedig jó osztályzattal bír.

Az árvek, azok után a szegény sorsú szülők gyermekei előbbséggel bírnak.

A pályázati kérvények hozzám **1897. évi január hó 2-ig** benyújtandók.

Aradon 1896. évi november hó 3-án.

Salacz

kir. tanácsos polgármester.

Magyar kir. államvasutak Igazgatósága.

144061/44369/CV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok az üzletszabályzat 70§-a értelmében nyilvános árverés utján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, mihez t. czimü közönség ezenél meghívatik

Bpest	állomáson	november 19-én
Szabadka	„	23-án
Kecskemét	„	23-án
Zágráb	„	23-án
Debreczen	„	24-n
Nagy-Várad	„	24-én
Szeged	„	24-én
Kolozsvár	„	25-én
Bpest ny. p. u.	„	26-án
Pozsony	„	26-án
Miskolc	„	26-án
Csaba	„	26-án
Győr	„	27-én
Eszék	„	27-én
Kassa	„	27-én
Arad	„	27-én.

Budapest, 1896. október hó 24-én.

Az igazgatóság.

Aradi nyomda részvényintézeteség könyvnyomdája.

Magy. kir. államvasutak.

137218/96.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a III. osztályú személykocsikban és ajtók elé való sárgyékényekből felmerülő tényleges szükségletnek a litasát biztosítani kívánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező cikkeket elölüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi házai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők. A magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár bezerzési (A V) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-út 73 sz. II. emelet 54 ajtószám) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ivenként 40 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi december hó 10-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbezerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külzsimmel látandó el: „Ajánlat 137218/96. számhoz.”

Bánatpénzül az ajánlott árú értékének 5% ka legkésőbb 1896 évi december hó 9-ig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állíttatnak ki, végre azok, melyek után nem tétotett le az előirt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. október hóban.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetőség Debreczenben

30502/1896. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége 1897. esetleg a következő 1898. és 1899. években vonalai számára szükséges pályafenntartási fák szállításának biztosítása végett nyilvános pályázatot hirdet.

Jövő 1897-ik évben körülbelül az alább közzölt mennyiségre lesz szükség: erdei fenyő deszka 3960 köbméter, jegenye fenyő deszka 175861 köbméter, szé metszetlen deszka puhafából 47476 köbméter, faragott fenyőfa 7 m. hosszú 152889 köbméter, faragott fenyőfa 12 m. hosszú 219259 köbméter, faragott fenyőfa 18 m. hosszú 9675 köbméter, faragott szurkos fenyőfa 125871 köbméter, erdei fenyő palló 8373 köbméter, jegenye fenyő palló 121900 köbméter, tölgyfa palló 57876 köbméter, vörös fenyőfa palló 6576 köbméter, faragott tölgyfa 4 m. hosszú 237800 köbméter faragott tölgyfa 7 m. hosszú 237783 köbméter, faragott tölgyfa 12 m. hosszú 57800 köbméter, tölgy szálfá 15081 köbméter, fenyő szálfá 112373 köbméter.

Az 1897. évben szállítandó fák méretei a hasonló szám alatt kiadott méretjegyzékben foglaltatnak, az 1898. és 1899. években szállítandó fák méretei az ezen éveket megelőző november hó elején közzöletnek szálítóval.

Az egyes évekre megrendelt fák ugyanazon év február havától kezdve április hó végéig feltétlenül beszállítandók.

Alulírott üzletvezetőség kiköti, hogy a fentebb csak tájékozásul közzölt mennyiségnél 30% kal többet vagy kevesebbet rendelhessen.

A pályázati feltételek értelmében készült ajánlatok legkésőbb 1896. évi november hó 28 déli 12 óráig nyújtandók és a debreczeni üzletvezetőség I. általános osztályánál. Az 5% bánatpénz ellenben 1896. évi november hó 27 napjának déli 12 órájáig teendő le a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárána.

A pályázati részletes feltételek és méretjegyzékek valamennyi üzletvezetőségnél és keresk. ipar kamaránál megtekinthetők, a debreczeni üzletvezetőségnél díjtalanul is megszerezhetők, míg a 122191/96 sz. általános anyagszállítási és 136719/92 sz. pályafenntartási fák szállítására vonatkozó különleges szállítási feltételek az üzletvezetőségekénél szintén megtekinthetők ugyan, de csak készpénz fizetés ellenében szereshetők meg a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál (Andrássy-út 73/75) az előbbi 25 kr. utóbbi 15 kr.ért, postai szállításért 10 kros level jegy melléklendő.

Debreczen, 1896. október hó 28.

Magyar királyi államvasutak debreczeni üzletvezetősége.